

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
(МОЗ України)

вул. М. Грушевського, 7, м. Київ, 01601, тел. (044) 253-61-94, E-mail: moz@moz.gov.ua,
web: http://www.moz.gov.ua, код ЄДРПОУ 00012925

26/10 2016 № 3.22 - 10/2502-16 / 27749

На № 451/02-142 від 22.09.2016

Народному депутату України
Білозір О.В.

Щодо організації належного медичного
обстеження і лікування учасників
Антитерористичної операції, хворих на
хронічний вірусний гепатит С

Шановна Оксано Володимирівно!

Міністерство охорони здоров'я України на доручення Віце-прем'єр-міністра України Розенка П.В. від 12.10.2016 № 35150/3/1-16 додатково розглянуло Ваш депутатський запит, оголошений на засіданні Верховної Ради України 23 вересня 2016 року, стосовно організації належного медичного обстеження і лікування учасників Антитерористичної операції, хворих на хронічний вірусний гепатит С, та надає відповідну інформацію, що додається.

Додаток: на 3 аркушах.

З повагою

В.о. Міністра

Уляна СУПРУН

Інформація щодо організації належного медичного обстеження і лікування учасників Антитерористичної операції, хворих на хронічний вірусний гепатит С

Вірусний гепатит С є захворюванням, що передається гемоконтактним шляхом, тобто, при порушенні цілісності шкірних покривів та/або слизових оболонок, людина може інфікуватися цим вірусом. Особи, що приймають участь у антитерористичній операції (далі – АТО), є особами груп ризику.

Згідно досліджень, рівень інфікування гепатитом С у цієї категорії хворих зростає після участі в АТО майже вдвічі. На сьогодні, наказом Міністерства оборони України від 14 серпня 2008 року № 402 «Про затвердження Положення про військово-лікарську експертизу в Збройних силах України» обстеження мобілізованих осіб на гепатит С не передбачено. Виявлення осіб, хворих на вірусний гепатит С, на етапі мобілізації дасть можливість забезпечити військослужбовців належним медичним обстеженням та лікуванням. Водночас зазначаємо, що таке обстеження повинно забезпечуватися за кошти місцевого бюджету, але на практиці на такі обстеження кошти не виділяються.

Стандарт лікування хворих на вірусний гепатит С, затверджений наказом МОЗ України від 18 липня 2016 року № 729 «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при вірусному гепатиті С», відповідає європейським стандартам та містить сучасні схеми лікування.

З метою вирішення актуальних проблем діагностики та лікування хворих на вірусний гепатит С МОЗ України розроблено та виконується Державна цільова соціальна програма профілактики, діагностики та лікування вірусних гепатитів на період до 2016 року, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2013 року № 637 (далі – Програма).

Реалізація заходів Програми передбачена протягом 2013 – 2016 років з прогнозним обсягом фінансових ресурсів з державного та місцевих бюджетів загалом на суму 1760,5 млн. грн., у тому числі із державного бюджету – 1758,9 млн. гривень. На виконання заходів Програми із держбюджету протягом 2013 – 2016 років передбачені бюджетні асигнування виділялися лише для придбання лікарських засобів (тобто тільки на реалізацію одного заходу) у сумі 380,12 млн. грн., інші заходи Програми з державного бюджету не фінансувалися взагалі.

На виконання заходу щодо придбання лікарських засобів для лікування хворих на хронічні вірусні гепатити В і С з державного бюджету було виділено: у 2013 році – 45 447,3 тис. грн. (13 % від обсягу запланованого), у 2014 році – 91558,8 тис. грн. (24 % від обсягу запланованого), у 2015 році – 121 558,8 тис. грн. (30 % від обсягу запланованого). Законом України «Про Державний бюджет на 2016 рік» для МОЗ України затверджено обсяги видатків за КПКВК 2301400 «Забезпечення медичних заходів окремих державних програм та комплексних заходів програмного характеру» в частині заходу «Централізована закупівля

медикаментів для хворих на вірусні гепатити В і С» на суму 121558,80 грн. (28% від обсягу запланованого).

За даними державного закладу «Центр медичної статистики МОЗ України» у 2015 році в Україні зареєстровано вперше виявлених загалом 8 671 хворого на вірусні гепатити В і С, з них зареєстровано вперше виявлених хворих на вірусний гепатит С – 6 412 особи. Поширеність захворювання на хронічний вірусний гепатит С серед населення України в 2013-2015 роках складає: у 2013 році – 44 088 хворих (97,2 на 100 тис. відповідного населення), у 2014 році – 43 407 хворих (101,2 на 100 тис. відповідного населення), у 2015 році – 46 883 (109,6 на 100 тис. відповідного населення).

Стосовно належного рівня медичного обстеження повідомляємо, що заходами 2-4 Завдання 2 «Удосконалення надання медико-соціальної допомоги хворим на вірусні гепатити В і С в умовах реформування системи охорони здоров'я, забезпечення розвитку спеціалізованої медичної допомоги і доступ населення до діагностично-лікувального процесу» Програми передбачалося за кошти державного бюджету на загальну суму 61 074,2 тис. грн. протягом 2014 – 2016 року покращити матеріально-технічні бази закладів охорони здоров'я та лабораторій, в яких здійснюється діагностика та моніторинг лікування вірусних гепатитів (4690,4 тис. грн.), створити референс-лабораторію з питань діагностики вірусних гепатитів та контролю якості лабораторних досліджень при Міністерстві охорони здоров'я України (33 112,8 тис. грн.) та забезпечити закупівлю витратних матеріалів для лабораторної діагностики та моніторингу лікування хворих на вірусні гепатити (23 271,0 тис. грн.).

Зазначеними заходами планувалося дооснастити лабораторії у Вінницькій, Кіровоградській, Київській, Львівській, Полтавській, Тернопільській, Хмельницькій, Чернівецькій областях обладнанням для проведення полімеразної ланцюгової реакції в реальному часі (по 1 од. на область) та здійснювати закупівлю витратних матеріалів для лабораторій 27 регіонів України у 2014 – 2016 роках, а також створити Референс-лабораторію з вірусних гепатитів, яку планувалося створити у 2014 році на суму 6000,0 тис. грн. «підготовчий етап» та реалізацію II етапу у 2015 році.

З метою виконання даних заходів, при поданні бюджетного запиту Міністерству фінансів України на 2015 рік було враховано видатки на реалізацію цих заходів, проте, на реалізацію даних заходів коштів із державного бюджету у 2014 – 2016 роках виділено не було.

Водночас зазначаємо, що за даними ДЗ «Центр медичної статистики МОЗ України» в системі МОЗ України показник кількості проведених досліджень у 2015 році на гепатити в 11 областях дещо зменшений у порівнянні з 2014 роком, проте поширеність захворювання на хронічні вірусні гепатити В і С поступово зростає, особливо на хронічний вірусний гепатит С. На сьогодні питання забезпечення витратними матеріалами до обладнання для проведення полімеразної ланцюгової реакції в реальному часі здійснюється за рахунок коштів місцевих бюджетів. Також, проблемним питанням для деяких регіонів залишається відсутність такого дороговартісного обладнання.

Реалізація заходів 2.2 – 2.4 Програми, зокрема забезпечення витратними матеріалами до обладнання для проведення полімеразної ланцюгової реакції в реальному часі, вирішила би проблемне питання доступності та охоплення

широких верств населення діагностикою захворювання на хронічні вірусні гепатити В і С та забезпечила контроль проведеного лікування цих захворювань, оскільки на сьогодні діагностика хронічних вірусних гепатитів В і С залишається дороговартісною медичною послугою для населення та здійснюється в більшості випадках в приватних медичних лабораторіях за власні кошти пацієнтів.

Разом з тим, важливою складовою ефективної системи епідеміологічного нагляду є безпека донорської крові. Завданням 3 Програми «Забезпечення інфекційної безпеки донорської крові та її компонентів» передбачалося протягом 2014 -2016 років забезпечити лабораторії закладів служби крові України високочутливими системами приладів і тестів, що дозволяють надійно виявляти віруси в донорській крові на загальну суму 152676 тис. грн., з них 2014 рік – 55956 тис. грн., 2015 рік – 46800 тис. грн., 2016 рік – 49920 тис. грн.

На сьогодні в Україні 25 регіональних Центрів (станцій) служби крові, 12 з них оснащені відповідним обладнанням, а 14 потребують оснащення ІХЛА обладнанням.

Загалом, з 12 одиниць обладнання 2 отримано у вигляді благодійної допомоги, інші знаходяться у тимчасовому безоплатному користуванні. В рамках проекту «Підтримка системи оцінки та моніторингу Міністерства охорони здоров'я України» ТОВ «Біомедінвест» одержувачу (реципієнту) міжнародної допомоги – КЗ «Рівненська обласна станція переливання крові» в березні 2015 року поставлено ПЛР обладнання вартістю 2339,4 тис. грн. та надано у вигляді благодійної допомоги ПЛР обладнання Северодонецькій обласній станції переливання крові Луганської області. Проте, забезпечення витратними матеріалами цього обладнання у зв'язку з недостатнім фінансуванням залишається проблемним питанням.

Враховуючи зазначене, комплексне вирішення питань, пов'язаних з гепатитом С та іншими гемоконтактними інфекціями, потребує значного фінансування з державного та/або місцевого бюджетів, оскільки медичні послуги з медичного обстеження та лікування хворих на вірусний гепатит С залишаються дороговартісними.

Заступник Міністра

Олександр ЛІНЧЕВСЬКИЙ